

po jeziku nemškem in latinskem? Kdo ga je takrat grajal, kdo ga takrat preganjal? In jaz mislim, da smo vendar se precej dobro nemški in latinski naučili! Dandanes pa se nekaj družega godi. Ali gospodje vi na desni ne silite nemščine v ljudske slovenske šole? Al ni to utrakvizem? popolnoma utrakvizem? Tu je dober, tu sem ga hočete s silo dobiti, iz srednjih šol pa ga siloma preganjate! Tam nemški jezik v šolo silite, tukaj slovenski jezik preganjate iz nje! Utrakvizem za bistro slovenske glave ni nobena težava. Ako pogledamo okoli nas, ki v srednjih šolah kar nič slovenskega slišali nismo, vidimo vendar, da so nekateri se precej dobro naučili slovenskega jezika, in mi v tej zbornici imamo celó dva čislana pesnika med nami: gosp. Dežmana in gosp. dr. Razlaga, ki sta se slovenskega celó tako naučila, da sta zlagala sloveče pesmi! (Veselost.) Tedaj vse to, kar se utrakvizmu ugovarja, je po djanskih skušnjah čisto prazna reč; naj se raji kar naravnost reče: „Mi nočemo slovenščine v šoli!“ Gospod Dežman bi bil svoj obširen govor lahko okrajšal s tem, da bi bil rekel: „slovenščine za nobeno ceno nočemo v srednje šole.“ Na to je meril ves njegov govor; mi pa moramo zagovarjati ravnopravnost našega narodnega jezika ravno zato, ker ne maramo v Avstriji za tisto nemško kulturo iz Bismarkove države, ki se nam silovito vriva od več strani; mi hočemo v Avstriji ostati in obstati, in zato moramo skrbeti, da nas ne bode niti Bismark požrl niti pogoltnila Italija. Toraj dajmo vsaj to malo na oltar domovine, da se nam ne bode očitalo, da smo v središču slovenskega naroda skopi s tisto pripomočjo, katera je za pospeh šolskega književstva potrebna, in da se nam ne bo zmirom sramotno oponašalo: „Saj nimate knjig, da bi vaš jezik mogel v šolo priti!“ —

Iz poročila v „Novicah“ je znano, da je z večino glasov obveljal predlog deželnega odbora o podpori izdavanja slovenskih šolskih knjig.

Jugoslavensko slovstvo.

* „Velebit“, zabavnik Hrvatske mladine — se zove knjiga, ki jo meseca avgusta namerava izdati Hrvatska mladež društva „Velebit“ v Beču, bode obsegala 20 tiskanih pól in za predplatnike stala samo 1 gold. Pozneje bode cena jej poskočila. Obsegal bode „Velebit“ pesmi, novele, humoreske, življenjepise, zgodovinske értice itd. Predplačilo naj se pošlje do konca maja pod adresó društva Wien, V. Wehrgasse 1. Nadjati se je obilih naročnikov, ker to je prvi pot, da Hrvatska mladež s svojim delom stopi na javnost.

* „Uspomena na senj“ je naslov narodni Trambanki, ki jo je zložil Ivan Šah, učitelj v Zagrebu, in posvetil učiteljski „zadruzi“ za podporo učiteljskih sirot. Cena jej je 25 soldov. Zarad blagega namena naj bi čitalnice, ki v programu svojem imajo tudi plese, naročile si lepo narodno trambanko.

Naši dopisi.

Iz Dunaja 1. marca. — V Dunajskih časnikih samih berete razpore med liberalno stranko, ki se cepi na demokratično liberalno in vladno liberalno; iz tega razcepa pa izvira tudi nasprotstvo zoper ministerstvo od stranke demokratično liberalne, ki danes le še bolj v žerjavici tli, mahoma pa utegne švigniti v plamen, po katerem ministerstvo ostane pogorelec. Časniki, ki so glasilo tej stranki, udarjajo najbolj po finančnem ministru; al podoba je, da po enem bijejo, čuti naj pa udarec še več družih. Najbolj je liberalce te vrste raz-

kačilo to, da ministerstvo ni hotelo štampelja za časnike odpraviti; al zmaga s 15 glasovi, in ta še s pomočjo družih strančarjev, je prava Pyrhova zmaga, po kateri bi bilo v družih državah ministerstvo kar brž samo odstopilo, — pri nas v Avstriji pa še kaj tacega nismo doživeli. To pa se povsod kaže, da celo politično gospodarstvo je tako, da se situacija vsaki dan presukniti utegne. Naš dragi „Vaterland“ pa vendar včasih kakošno reče, ki je bolj s trte zvita, kakor na faktučni stan oprta. Ker ga tudi ustavoverni časnikarji in poslanci njihove vere najbolj beró, včasih s svojimi „novicami“ več škoduje kakor koristi. — Klub državopravne stranke, kateremu je grof Hohenwart prvomestnik, bo menda danes svoja dozdej provizorna pravila konečno rešil v stanovitna, in ker je soba v zbornici poslancev, kjer je tudi ta klub se sbajal, imela „ušesa“, to je, da so nepoklicani poslušali obravnave, zato se je klub preselil v „Hotel Austria“. — V sredo pride v zbornici poslancev prva verska predloga v razpravo, če se ne — odloži še ta dan. Grof Hohenwart, kakor vam je znano, je voljen v odbor za verske predloge. Iz ene undanjih séj tega odbora so ustavoverski časniki raznesli neki njegov govor o konkordatu po vsem napačno. Jaz sem v stanu, njegovo deklaracijo o tej zadevi Vam popolnoma resnično priobčiti; glasila se je tako-le: „Če tudi bi se mogel — kar pa ne morem — vstopiti na stališče, da konkordat pravno ne obstoji več, vendar bi ne mogel državnemu zboru pravice prisoditi, da bi o njem sklepal.“ Ker so si udje „verskega“ pododbora besedo dali, da njegove razprave ostanejo tajne, željno čakamo v zboru slišati govor njegov, ki bode gotovo jako tehten, kakor je vse, kar on govori, ki nikoli ne govori samo zato, da je — govoril, kakor imajo mnogi poslanci navado. Če „Slov. Narod“ iz obravnave državnopravnega kluba kako novico prinese, ne verjemite jej, dokler ni potrjena od druge strani, kajti bolezen „Narodova“ je kronična, — „lažimarazmus“ se imenuje, ki se ne dá več ozdraviti tudi s tistim „Revalesciere Du Barry“ ne, ki ga lahkovernim svojim bralcem ponuja skor vsak dan.

V Gorici 1. marcija. — Politično „staroslovensko“ društvo „Gorica“ je imelo 26. svečana svoj občni zbor. Med tem, ko „Soča“ tako hira, da če sklúče občni zbor, zvestih njenih prijateljev pride tako malo, da zbor komaj sklepati more, je v zbor „Gorice“ prišlo 21 duhovnov, 84 pa županov in družih veljavnih posestnikov iz vseh krajev naše dežele. No, to so vam „mežnarji“, kaj ne da? In tako odlični zbor sprejel je vse tri peticije do ministerstva enoglasno. — Tudi v Gorico je iz Ljubljanske „Narodove tiskarne“ prišla glasovita neverska brošura. Ko je nekdo očital društvu, da daje svojo pomoč takim škandalom, priskočil je — kakor „Glas“ pripoveduje — časnik „Soča“ Ljubljanski tiskarnici na pomoč, rekši: „narodna tiskarnica je obrtno podvzetje; kdor plača, tistemu se tiska, kar hoče.“ „Glas“ o takem zagovoru piše tako-le: „Kdor plača toraj, tistemu se tiska; kdor plača, za tistega se piše; kdor plača, za tistega se agituje; kdor plača, za tistega se laže, obrekuje. Plačilo tedaj je kolo, ki žene svobodomiselni mlín. Res, liberalce ne more jasnejše narisati svojega materijalističnega stališča, ko s tem, da reče: „kdor plača, ta me ima.“

Od Kope 1. marca. Ž. (Sad liberalnih lučnjakov.) Bival je v jeseni nekatere dni nek merjevček, kakor jim na kmetih pravimo, v M. vasi, ter pil in jedel, kar je ondotna uboga kréma premogla. Veliko je vedel zvečer pri kozarcu blesti in blebetati o „neue Forschungen der Wissenschaft“, ktero edino M. šola predava. Vedel je do pičice, od kod vetrovi prihajajo in kam jim je pot, potrese je poslednjega vzroka iz-